

TÜRKİYE SÜT, ET, GIDA SANAYİCİLERİ ve
ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ
SORUMLULUK BİLDİRİMİ**

09 02 2019

İÇİNDEKİLER

01

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

02

SETBİR HAKKINDA

03

BM KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ İLKELERİ

04

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN KÜRESEL HEDEFLER

05

SETBİR'İN ÇEVRE KONUSUNDA YÜRÜTMekte OLDUĞU
ÇALIŞMALAR

06

BİR ÖNCEKİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HEDEFLERİMİZDEN;
GERÇEKLEŞTİRDİKLERİMİZ, YENİ HEDEFLERİMİZ.

01

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Değerli üyelerimiz,

SETBİR, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni 2015 yılında imzalamasının ardından, ilk sorumluluk bildirimini 9 Şubat 2017'de yayınlamıştı.

Bilindiği gibi, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi, birbirini tamamlayan iki temel hedefe odaklanmıştır. Bunlar; iş faaliyetlerinde 10 ilkenin bütün dünyada hayata geçirilmesi ve bin yıl kalkınma hedefleri dahil olmak üzere BM'nin daha geniş kapsamlı hedeflere yönelik faaliyetlerini desteklemektir.

İnsan hakları, çalışma standartları, çevre ve yolsuzlukla mücadele ana başlıkları içerisinde yer alan 10 ilke, SETBİR'in de tüm faaliyetlerinde ve çalışmalarında gözetmekte olduğu ilkelerdir. Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne taraf olan SETBİR, üyeleri aracılığıyla, insan hakları, işgücü koşulları, her türlü ayrımcılıkla mücadele, çevresel sorumluluk ve kurumsal şeffaflık konusundaki hassasiyetini ve kararlılığını tüm çalışmalarında ön planda tutmaktadır.

Üyelerimizin iyi uygulamalarına ve SETBİR'in çevre ana başlığı altındaki sürdürülebilirlik çalışmalarına yer verdiğimiz sürdürülebilirlik raporumuzu sizlerle paylaşmaktan gurur ve mutluluk duyuyorum.

İnsan haklarını, daha iyi iş koşullarını ve çevresel sorumluluğu gözeten, kurumsal şeffaflık hassasiyeti, uzlaşma kültürü ve siz değerli paydaşlarımızın desteği ile sektörün sürdürülebilir büyüme hedeflerine ilerlemeye devam edeceğiz.

Saygılarımla.

S. Tarık Tezel

Yönetim Kurulu Başkanı

02

SETBİR HAKKINDA

Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği Derneği (SETBİR) 1976 yılında “Türkiye’de süt, et ve gıda sanayiinin gelişmesine katkıda bulunmak” amacıyla kuruldu.

Derneğin bugünkü misyonu ise;

“Avrupa Birliği’nin (AB) ilgili düzenlemeleri çerçevesinde Türkiye et ve süt endüstrilerinde koordinasyonu sağlamak, yurt içinde sektöre yönelik Türkiye ve AB mevzuatının yayılımını sağlamak, sektörel sorunlarda çözümler üreterek ilgili mecralarda sektörün sesi olmak, Türkiye’de üretilen et ve süt ürünlerinin, yurt içinde tüketimini artırmak, yurt dışında tanıtmak ve kalite algısı ile rekabet avantajını yükseltecek çalışmalar yapmak, sektörün birleştirici gücü olmak.”

56 şirketten 88 üyesi bulunan SETBİR, 43 yıllık geçmişi ile süt ve kırmızı et sektörlerini en üst düzeyde temsil eden bir çatı kuruluş olarak, yem, makine, ambalaj gibi paydaş sektörler temsilcilerini de bünyesinde bulundurmaktadır.

SETBİR üyesi şirketler günde 30 bin ton süt işlemektedir. Yılda 10,8 milyon tona denk gelen bu üretim miktarı kayıtlı süt pazarının %98’ine, Türkiye’de bir yılda üretilen toplam süt miktarı olan 23 milyon tonun ise %48’ine karşılık gelmektedir. SETBİR üyesi şirketlerin hayvancılık işletmeleri 500 binin üzerinde büyükbaş, 100 binin üzerinde küçükbaş çiftlik kapasitesine sahiptir. Yıllık ciro toplamı 65 milyar TL’nin üzerinde olan üyelerimiz, 85 bin kişiyi istihdam etmekte ve 500 bini aşkın üreticiyle iş yapmaktadır.

Sektörel birliği sağlamak üzere süt ve et endüstrisini birleştirerek tek bir ses oluşturan SETBİR, Türkiye’de et ve süt endüstrisini ilgilendiren mevzuatı sistematik olarak takip etmektedir. Sektörel gelişme ve ilerlemeyi sağlamak amacıyla üyeleri ile oluşturduğu proje ve çözüm önerilerini ilgili makamlara iletmekte ve mevzuat oluşturma aşamalarında üyeleri temsilen görev almaktadır.

SETBİR et ve süt ile ilgili AB mevzuatında meydana gelen son gelişmelerle ilgili de üyelerine düzenli bilgilendirmeler sunmaktadır. AB ülkeleri ve ülkemizin ticaret yaptığı diğer ülkelerdeki et ve süt sektörlerine ait güncel istatistiki verilere ulaşım ve ileriki yıllar için öngörülen veriler hakkında bilgi edinerek üyeleri ile paylaşmaktadır.

Et, süt ve gıda sektörleri için köklü bir çatı kuruluş olan ve geçmişinden günümüze kadar tüm kamu kuruluşları ile ilişkilerini ve temaslarını geliştiren SETBİR, üyeleri ile kamu kuruluşları arasında köprü görevi görmektedir.

SETBİR, ulusal ve uluslararası projelerde yer alarak, sanayide üretim teknolojileri ve işleme kolaylıklarını geliştirmek ve yeni teknolojileri tanıtmak için hizmet etmektedir. Bu amaçla SETBİR’ in ortağı ve yürütücüsü olduğu AB projeleri mevcuttur. SETBİR, her aşamasında etkin olarak görev yaptığı pek çok projede koordinasyon, üye komitesi üyeliği, bilimsel komite üyeliği yanında iş paketlerinin yürütülmesi görevlerini de üstlenmektedir.

03

BM KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ İLKELERİ

İnsan Hakları

İlke 1:

İş dünyası, ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve bu haklara saygı duymalı.

İlke 2:

İş dünyası, insan hakları ihlallerinin suç ortağı olmamalı.

Çalışma Standartları

İlke 3:

İş dünyası, çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemeli.

İlke 4:

Zorla ve zorunlu işçi çalıştırma uygulamasına son verilmeli.

İlke 5:

Her türlü çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmeli.

İlke 6:

İşe alım ve işe yerleştirmede ayrımcılığa son verilmeli.

Çevre

İlke 7:

İş dünyası, çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemeli.

İlke 8:

Çevresel sorumluluğu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeli.

İlke 9:

Çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeli.

Yolsuzlukla Mücadele

İlke 10:

İş dünyası, rüşvet ve haraç dâhil her türlü yolsuzlukla savaşmalı.

04

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN KÜRESEL HEDEFLER

Yoksulluğa son

Açlığa son

Sağlıklı bireyler

Nitelikli eğitim

Toplumsal cinsiyet eşitliği

Temiz su ve sıhhi koşullar

Erişilebilir ve temiz enerji

İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme

Sanayi, yenilikçilik ve altyapı

Eşitsizliklerin azaltılması

Sürdürülebilir şehir ve yaşam alanları

Sorumlu tüketim ve üretim

İklim eylemi

Sudaki yaşam

Karasal yaşam

Barış ve adalet

Hedefler için ortaklıklar

SETBİR'İN ÇEVRE KONUSUNDA YÜRÜTMekte OLDUĞU ÇALIŞMALAR

SETBİR, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi İlkeleri'nde yer alan “çevre” konusundaki ilkeler hakkında farkındalığa sahip olup, hem kendi faaliyetlerinde çevre konusuna ihtimamla yaklaşmakta hem de üyelerinin yaklaşımlarına destek olmaktadır. Bu kapsamda, SETBİR, çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemeyi, çevresel sorumluluğu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeyi ve çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeyi taahhüt etmektedir.

Ayrıca SETBİR ve üyeleri çevrenin korunması ve daha fazla çevresel farkındalığın geliştirilmesi, kaynak tasarrufu yapma ve atıkların dönüştürülmesi, emisyonların havaya, suya ve toprağa olan çevresel yükünü azaltmak için kaynakların daha verimli bir şekilde kullanılması konularında sorumluluk bilincini geliştirmektedir.

ÇEVRE İLE İLGİLİ MEVZUAT ÇALIŞMALARIMIZ

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, 27 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin amacı,

- Çevresel açıdan belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere sahip ambalajların üretimine,
- Ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, önlenemeyen ambalaj atıklarının yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yöntemleri kullanılarak bertaraf edilecek miktarının azaltılmasına,
- Ambalaj atıklarının çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesine,
- Ambalaj atıklarının belirli bir yönetim sistemi içinde, kaynağında ayrı biriktirilmesi, toplanması, taşınması, ayrılmasına ve geri dönüşümüne ilişkin teknik ve idari standartların oluşturulmasına yönelik prensip, politika ve programlar ile hukuki, idari ve teknik esasların belirlenmesidir.

SETBİR, söz konusu yönetmeliğin yayımlanmasından önce süt ve kırmızı et sektörlerinin görüşlerini ilgili makamlara iletmış, görüş değerlendirme çalışmalarına katkı sağlamıştır.

Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi kapsamında ambalajlara uygulanacak olan zorunlu depozito

10 Aralık 2018 tarihli ve 30621 sayılı Resmi Gazete’de “Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” yayınlanmıştır. Buna göre;

MADDE 1- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi için uyulması zorunlu standartlar ile vergi, harç, katılma payı, yenilenebilir enerji kaynaklarının ve temiz teknolojilerin teşviki, geri kazanım katılım payı, plastik poşet ve plastik ambalaj kullanımının azaltılması, depozito uygulaması, emisyon ücreti, kirletme bedeli ve kirliliğin önlenmesine yönelik teminat alınması ve karbon ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır. Bu hususlara ilişkin idari ve teknik usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.”

MADDE 8- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Geri kazanım katılım payı

EK MADDE 11- Yurt içinde piyasaya arz edilen bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya sürenlerden/ithalatçılardan bu listede belirtilen tutarda geri kazanım katılım payı tahsil edilir. Bu listedeki ürünlerden herhangi birinin piyasaya arzının, farklı bir ürünün, malzemenin veya eşyanın ithalatı ile birlikte gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ithalatçıdan tahsil edilir. Bu listede yer alan tutarlar takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu şekilde hesaplanan tutarların %5’ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı, bu suretle tespit edilen tutarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.

Geri kazanım katılım payları ürünün piyasaya sürüldüğü tarihi takip eden ayın onbeşine kadar Bakanlığa beyan edilir ve beyanı takip eden ikinci ayın son gününe kadar Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına ödenir. Katılım payının beyan edilmediğinin veya eksik beyan edildiğinin Bakanlıkça tespiti halinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının bir ay içinde ödenmesi gerektiği ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının beyan edilmesi gereken son günden ödendiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Süresinde ödenmeyen katılım payı Bakanlığın bildirimi üzerine ilgili vergi dairesince 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Bu madde kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

Ülkenin tamamında Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito sistemi uygulayan, piyasaya süren/ithalatçı, depozitolu olarak piyasaya sürdükleri ürünler için bu maddenin birinci fıkrasından muaf tutulur. Muafiyet uygulamasında depozito uygulanan miktar esas alınır. Muafiyet uygulanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

Depozito

EK MADDE 12- Çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla Bakanlık, belirleyeceği ambalajlar için depozito uygulamasını 1/1/2021 tarihinden itibaren zorunlu tutar. Bu doğrultuda, depozito kapsamındaki ambalajlı ürünlerin satışını gerçekleştiren satış noktaları depozito uygulaması toplama sistemine katılım sağlamakla yükümlüdür.

Depozito sisteminin uygulanmasına yönelik usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Poşet ücreti

EK MADDE 13- Kaynakların verimli yönetimi ve plastik poşetlerden kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla plastik poşetler satış noktalarında kullanıcıya veya tüketiciye ücret karşılığı verilir. Uygulanacak taban ücret 25 kuruştan az olmamak üzere Bakanlıkça oluşturulacak komisyon aracılığı ile belirlenir ve her yıl için güncellenir.

Bu maddedeki düzenlemelere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Yukarıda gıda sektörüne ilişkin kısımların paylaşıldığı Çevre Kanunu'nda değişiklik kanununda çevrenin korunması amacıyla ürün ambalajlarında geri kazanım katılım payı ödemesi, depozito uygulaması ve market poşetlerinin ücretli olması gibi hususlar mevcuttur.

ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ (SDGS) ÇALIŞTAYINA KATILIM

Türkiye'de kapsayıcı büyüme ve çevresel sürdürülebilirliğinin artırılması için, Birleşmiş Milletler Kapsayıcı Büyüme ve Sürdürülebilir Kalkınma Grubu Üyeleri (alfabetik sıra ile); FAO, ILO, IOM, UNDP, UNECE, UNICEF, UNIDO ve WHO olarak ortak çalışmalar sürdürülmektedir. Grubun amacı, 2020 yılına kadar tüm kadınlar ve erkekler için sürdürülebilir çevre, iklim değişikliği ve biyoçeşitlilik konularında, yerel ve ulusal otoriteler ve paydaşlar ile işbirliğinde ortak politikalar ve uygulamalar geliştirmektir. Çevresel sürdürülebilirlik konusunda yapılan ortak çabaların Kapsayıcı Büyüme ve Sürdürülebilir Kalkınma konularına yapacağı katkılarla dünyamızda olumlu etkiler yaratacağına inanılmaktadır.

Bu politika ve uygulamalar ile ilgili çabaları paydaşlarla paylaşmak ve sıfır atık, döngüsel ekonomi ve bunların sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile ilişkileri gibi konularda bilgi alışverişinde bulunmak amacı ile UNIDO liderliğinde Birleşmiş Milletler Kapsayıcı Büyüme ve Sürdürülebilir Kalkınma Grup üyeleri olarak 17 Aralık 2018 tarihinde **Çevresel Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDGs)** konusunda bir çalıştay düzenlenmiştir.

Söz konusu çalıştaya SETBİR olarak katılım sağlanmış olup, çevresel sürdürülebilirlik ile ilgili SETBİR'in ve üyelerimizin çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

TGDF ÇEVRE VE TARIM KOMİSYONU KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

SETBİR, 26 sektörel üye derneği ile Türkiye gıda ve içecek sanayisinin üretim, istihdam, ihracat ve ithalatının %95'ini temsil eden Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF)'na 2005 yılından beri üyedir.

Gıda ve içecek şirketlerinin tedarik zincirlerinin sürdürülebilirliğini sağlamaları, uzun dönemli var olmaları için de oldukça önemlidir. TGDF, doğal kaynakları korumak ve teşvik etmek amacıyla sürdürülebilir uygulamaları destekleme konusunda çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca, endüstrinin çevre konusundaki AR-GE çalışmalarını güçlendirmek ve yaygınlaştırmak, sürdürülebilir üretim ve tüketim, enerji, iklim değişiklikleri, su, atık ve kaynak yönetimi gibi önemli çevre politikalarının geliştirilmesinde etkili olmak, tarım, üretim, perakende ve tüketim gibi gıda zincirinin tüm aşamalarında kaynakların verimli kullanıldığı uygulamaları teşvik etmek, Biyogüvenlik Kanunu ve ilgili yönetmelikler ile ilgili gelişmeleri izlemek, mevzuat hazırlık çalışmalarına katkı sağlamak, iş, bilim ve sivil toplum alanlarındaki ulusal ve uluslararası paydaşlarla iletişim içinde olmak konularında aktif rol almaktadır.

Enerji verimliliği, düşük karbon ekonomisine geçiş için önemlidir. Daha az kaynak kullanarak daha çok iş yapmanın yollarını arayan endüstri, örneğin, kojenerasyon (ısı ve elektrik enerjisinin ortak üretimi) ve birleşik ısı ve güç (CHP) gibi enerji verimliliği yüksek teknolojileri teşvik etmektedir. Kojenerasyon, birçok gıda üreticisinin uzun vadeli işletme modelinin bir parçasıdır. TGDF, bu teknolojinin mümkün olan her yerde kullanımını teşvik etmekte, en iyi uygulamaları takip etmektedir. Bunlardan en önemlisi 2020'de gerçekleştirilecek Paris Anlaşmasıdır. Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GİZ) tarafından uygulanan, Almanya Federal Çevre, Doğa Koruma, İnşaat ve Nükleer Güvenlik Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın işbirliği ile yürütülen, "Alman Uluslararası İklim Girişimi kapsamındaki Türkiye'de Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması Konusunda Kapasite Geliştirme Projesi" kapsamında endüstri ile entegrasyonu için çalışmalar yürütmektedir. TGDF, 2020'de yürürlüğe girecek olan Paris Antlaşması'nın ön çalışmalarından biri olan projeyi yakından takip etmektedir.

SETBİR, TGDF bünyesinde oluşturulan Çevre ve Tarım Komisyonu'ndan sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığı görevini 2015 – 2018 yılları arasında yürütmüştür.

Çevre ve Tarım Komisyonu'nun bu dönemde gerçekleştirdiği en önemli faaliyetlerden biri, "Türkiye'de İklim Değişikliği ve Tarımda Sürdürülebilirlik" raporunun yayınlanmasıdır. Bu rapor, Türkiye gıda sektörü olarak gıda güvenliğinden taviz vermeden, gelecek nesillerin en ekonomik ve en sağlıklı nasıl beslenecekleri sorusuna yanıt arayışı kapsamındaki çalışmaların en yeni ve somut örneği olmuştur. İstanbul Teknik Üniversitesi Meteoroloji Mühendisliği Bölümü öğretim görevlilerinden Prof. Dr. Mikdat KADIOĞLU, Prof. Dr. Yurdanur ÜNAL, Met. Müh. Aslı İLHAN ve Yük. Met. Müh. Cemre YÜRÜK tarafından hazırlanan raporda, iklim değişikliğinin tarımda sürdürülebilirliğe etkileri detaylı analizlerle ortaya konulmuş ve bir lansmanla basına tanıtılmıştır.

Ülkemizde çevrenin korunmasına yönelik projeleri yakından takip ediyoruz.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ (BMİDÇS) KAPSAMINDAKİ TARAFLAR (COP) TOPLANTILARI

SETBİR, tüm dünya ülkelerinin önceliği olan iklim değişikliği ile mücadele konusunu da yakından takip etmekte ve bu konuda üyelerine bilgi sağlamaktadır. SETBİR'in, iklim değişikliğinin çevresel bir sorun olmasının ötesinde sosyo-ekonomik bir sorun olduğu fikri ile iklim değişikliğinin insan kaynaklı bir sorun olduğu konusunda farkındalığı bulunmaktadır. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamındaki taraflar toplantıları takip edilmekte ve üyeler ile paylaşılmaktadır.

Küresel ısınma ve iklim değişikliği yeryüzündeki yaşamı tehdit eden en büyük tehlikelerden biridir. Bu konudaki duyarlılığın küreselleşmesinin sağlanması, bilimsel araştırmaların sonuçlarına göre önleyici tedbirlerin ivedilikle alınması gerekmektedir. Bu önlemlerden global olarak en büyük başarı Kyoto Protokolü ile sağlanmıştır. Bu protokol ile dünyadaki emisyon salınımının min. %55'inden sorumlu ülkelerin karbon salınımlarının kontrol altına alınmaya çalışılmaktadır.

Kyoto Protokolü, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi içinde imzalanmıştır. 1997'de imzalanan protokol, 2005'te yürürlüğe girebilmiştir. Kyoto Protokolüne taraf olmanın temel amacı, sera gazı emisyonlarını sınırlama ya da azaltma taahhüdünde bulunmaktır. Ülkeler bu salım kotalarını aşmamak için kendi içlerindeki birçok sektöre kota uygulaması yapmakta, temiz enerji üretimi için destekler vermektedir.

COP21 taraflar toplantısı sonucunda ise Paris Antlaşması ortaya çıkmış ve tüm ülkelere sorumluluk yükleyen bu anlaşma 2016 yılında resmi olarak yürürlüğe girmiştir. Bu anlaşma ile Türkiye emisyon azaltma konusunda hedef koyan bir ülkedir ancak finansman alamayacak ülke listesinde yer almaktadır.

Ülkemizde, 1990 – 2014 yılları arasında sera gazı salınımları %25 oranında artmıştır, bu artıştaki en büyük payı %73 ile enerji sektörü almakta olup, bunu tarım izlemektedir. Türkiye, Paris Antlaşmasında katkı belgesi sunmuş olup, 2030 yılına kadar toplam sera gazı salınımlarında artıştan %21 azalmayı taahhüt etmiştir.

Sıfır Atık Hareketi:

“Sıfır Atık”; israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir.

Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanım süreci içinde değerlendirilmeden bertarafı hem maddesel hem de enerji olarak ciddi kaynak kayıpları yaşanmasına neden olmaktadır. Dünya üzerindeki nüfus ve yaşam standartları artarken tüketimde de kaçınılmaz şekilde bir artış yaşanmakta ve bu durum doğal kaynaklarımız üzerindeki baskıyı artırarak dünyanın dengesini bozmakta, sınırlı kaynaklarımız artan ihtiyaçlara yetiştirememektedir.

Bu durum göz önüne alındığında, doğal kaynakların verimli kullanılmasının önemi daha da ortaya çıkmaktadır. Bu nedenledir ki son yıllarda tüm dünyada sıfır atık uygulama çalışmaları yaygınlaşmaktadır.

Sıfır atık yaklaşımının esas alınması ile sağlanacak avantajlar;

- Verimliliğin artması,
- Temiz ortam kaynaklı olarak performansın artması,
- İsrafın önüne geçildiğinden maliyetlerin azaltılması,
- Çevresel risklerin azalmasının sağlanması,
- Çevre koruma bilincinin kurum bünyesinde gelişmesine katkı sağlandığından çalışanların “duyarlı tüketici” duygusuna sahip olmasının sağlanması,
- Ulusal ve uluslararası pazarlarda kurumun “Çevreci” sıfatına sahip olmasının sağlanması, bu sayede saygınlığının artırılmasıdır.

Bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan Sıfır Atık Yönetmelik Taslağı görüşe açılmıştır.

Bu Yönetmeliğin amacı; atık oluşumunun önlenmesi, önlemenin mümkün olmaması durumunda atığın en aza indirilmesi, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, kaynakların verimli kullanılması, atığın kaynağında ayrı toplanması, etkin toplama sisteminin kurulması ve atıkların geri dönüşümü/geri kazanımının sağlanması için etkin sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına ve sıfır atık belgesi verilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Bu Yönetmelik, sıfır atık yönetim sistemine ilişkin genel ilkeler, görev, yetki ve yükümlülükler ile sıfır atık belgesi verilmesine ilişkin esas ve kriterlerin belirlenmesi, başvuruların alınması ve değerlendirilmesi ve buna ilişkin iş ve işlemleri kapsamaktadır.

Taslağın hayata geçmesi halinde belediyeler ile alışveriş merkezleri, organize sanayi bölgeleri, 1000 ve üzerinde çalışanı olan kamu kurum ve kuruluşları, 100'den fazla öğrencisi bulunan eğitim kurumları, 100 üzeri çalışanı olan iş yerleri, sanayi kuruluşları, 4 ve 5 yıldızlı oteller ile 50 ve üzeri yatak kapasitesine sahip sağlık kuruluşlarına Sıfır Atık Sistemi'ne geçerek, Sıfır Atık Belgesi alma zorunluluğu getirilecektir.

SETBİR 'in DESTEK OLDUĞU ÇEVRE PROJELERİ

EU-MERCI (EU coordinated methods and procedures based on real cases for the effective implementation of policies and measures supporting energy efficiency in the industry) PROJESİ

SETBİR, HORIZON2020 Programı kapsamında, çok ortaklı ve 24 ay süren "Sektördeki enerji verimliliğini destekleyen politikaların ve önlemlerin etkili bir şekilde uygulanması için gerçek durumlara dayalı AB usul ve esaslarını koordine edilmesi" konulu bir projede ortak olarak yer almıştır.

EU-MERCI projesi, enerji verimliliğini ve endüstriyel sektörde rekabetçiliği desteklemek için iyi uygulamaların geniş bir veri tabanını sağlamıştır.

En iyi uygulamaların seçimi temel olarak, çeşitli endüstriyel sektörlerde Avrupa seviyesinde gerçekleştirilmiş binlerce projelerin analizlerine dayandırılmıştır.

Projede, endüstriyel süreçte gelişen enerji verimliliğinin zorlukları ve yararları hakkında Avrupa endüstrisinin bilgi ve farkındalık seviyesini anlamak için mümkün olan şirket anketinin derlemesi aracılığıyla da değerlendirme yapılmıştır. Sonuçlar, diğer endüstrilerde halihazırda gerçekleştirilmiş uygulama modelleri ve en iyi uygulamalarla ilgilenen endüstrileri desteklemek için kullanılmıştır.

Sonuç olarak projede, endüstriyel desteğin bir sonucu olarak, enerji verimliliği ilerleme sayısı ve etkisini geniş ölçüde arttırması böylece, AB ve ulusal enerji hedeflerinin tutturulmasına yardım edilmesi hedeflenmiştir.

EU-MERCI projesi, çeşitli devletler, kurumsal, endüstriyel, çevresel ve dünya enerji son kullanıcı kuruluşları tarafından desteklenmiştir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, IPARD II programı kapsamında; işletmenin/tesisin kendi tüketimini karşılayabilmesine yönelik yenilenebilir enerji yatırımları, 302-7 Kapsamında Yenilenebilir Enerji Yatırımları, 301 Kırsal Altyapı Hizmetlerine Fiziki Yatırımlar gibi enerji yatırımlarına destek verilmektedir.

Destek kapsamında uygulanabilecek yenilenebilir enerji kaynağı sistemleri ise; 101 Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar kapsamında güneş enerjisi ve biyo-kütle, biyogaz, enerji sistemleri, 103 Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar ve 302 Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme sektörü kapsamında, biyo-kütle, biyogaz, biyo-yakıt, jeotermal, güneş enerjisi, rüzgar enerjisi ve mikrokojenerasyon sistemleri desteklenmektedir.

302-7 Yenilenebilir Enerji yatırımlarında, üretilen enerjinin kâr amacıyla satılması hedeflendiğinden; diğer 302 sektörü yatırımlarından bağımsız ve farklıdır. 302-7 dışındaki diğer 302 sektörü yatırımlarına işletmenin sadece kendi enerji ihtiyacını karşılaması amacıyla destek verilmektedir.

302-7 yenilenebilir enerji yatırımları kapsamında TKDK elektrik, ısı, ışık, gaz üretimi amacı ile kurulacak her türlü yenilenebilir enerji faaliyetine (hidrolik enerji hariç) destek olmaktadır. Bunlar; biyo-kütle, biyogaz, biyo-yakıt, konsantre güneş enerjisi, jeotermal, güneş enerjisi, fotovoltaiik, rüzgâr pompaları, rüzgâr türbinleri ve bu sayılanların kombinasyonlarıdır. Bu kapsamda elektrik enerjisi üretimi yapılacaksa sistemin ulusal şebekeye bağlanması zorunludur.

SETBİR ÜYELERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ALANINDAKİ FARKINDALIKLARI:

SETBİR üyeleri, çevresel sürdürülebilirlik alanında çeşitli çalışmalar yapmaktadır.

Çiftliklerden gelen gübrelerin yanı sıra üretim süreçlerinde ortaya çıkan bütün organik atıklar biyogaza çevrilerek, elektrik, sıcak su ve buhar üretimi gerçekleştirilmektedir. Bu şekilde atıkları bertaraf etmenin yanı sıra temiz enerji elde edilerek fosil yakıt tüketimi sınırlandırılmakta ve hayvansal gübrelerden kaynaklanan metan gazının atmosfere salımı engellenmektedir.

Dünya Ekonomik Forumu, 2018 yılı Küresel Riskler Raporunda, uzmanların 30 küresel risk arasında yaptığı öncelik sıralamasına yer verilmiştir. Bu sıralamaya göre şiddetli hava şartları, biyo-çeşitlilik kaybı ve ekosistemde çöküş, büyük doğal afetler, insan eliyle yaratılan çevre felaketleri ve iklim değişikliği olmak üzere iklim değişikliği odaklı beş riskin üst sıralarda yer aldığı belirtilmiştir.

Süt ve et sektörlerine hem hammaddelerin işleme alanlarına taşınması hem de son ürünlerin tüketicilere ulaştırılması aşamasında kullanılan lojistiğin çevreye vermiş olduğu zarar konusunda farkındalık artırılmakta, farklı projeler ile lojistik yönetimi dikkate alınmaktadır.

SETBİR üyelerinin büyük bir kısmı, sorumlu yatırım kararları, çevre duyarlılığı, kaynak verimliliğine dayanan üretim modelleri, tüketicisini de dahil eden yaklaşımı ve toplumsal gelişimi merkezine alan kurumsal vatandaşlık anlayışıyla sürdürülebilirliği tüm iş süreçlerine entegre etmektedir.

İklim değişikliğinin kaynağı olan karbon salınımlarından atıklara tüm çevresel öncelikli konular, çevre politikası oluşturularak ve yönetim sistemlerinin gereklilikleri doğrultusunda yönetilerek etkilerin en aza indirilmesi için çalışılmaktadır. Ayrıca ana etki alanları olan karbon ve enerji, su, ambalajlar, atıklar ve atık su konuları altında çevre performansı alanlarında performanslar değerlendirilmektedir.

Kullanılan plastik ambalajlar, geri dönüştürülebilen ve çevresel etkisi daha az olan malzemeler ile değiştirilerek doğaya verilen zarar azaltılmaktadır.

06

BİR ÖNCEKİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HEDEFLERİMİZDEN; GERÇEKLEŞTİRDİKLERİMİZ, YENİ HEDEFLERİMİZ.

Bir önceki Sürdürülebilirlik Raporumuzda belirttiğimiz hedeflerimizden gerçekleştirdiklerimiz

İki yıl boyunca gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerimizle, çevre sorunlarına karşı olumlu yaklaşımları destekleyerek, çevresel sorumluluğu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek verilmiş ve çevre dostu teknolojilerin gelişmesi ve yaygınlaşması sağlanmıştır.

Üyelerimize yapılan düzenli bilgilendirmeler ile üyelerimizin çevre konularına olan duyarlılıkları ve bilgileri artırılmış, çevre ile ilgili mevzuatlara aktif katılım ve görüş bildirme yolu ile sektörel görüşlerimiz iletilmiştir. Yapılan bilgilendirmeler neticesinde çevresel mevzuat değişimleri ve gelişmeleri hakkında üyelerimiz daha fazla bilgi sahibi olarak firmalarındaki uygulamalarını güncellemişlerdir.

Atık önleme ve enerji verimliliği, geri dönüşüm konularında aldığımız önlemlerle gerek elektrik tüketimi gerekse oluşan atık miktarı sınırlandırmıştır. Bu kapsamda geri dönüşüm kutuları temin edilmiş, atıklarımız sınıflandırılarak bu şekilde bertaraf edilmiştir.

Yeni Hedeflerimiz

SETBİR olarak, sektörümüzde faaliyet gösteren firmalarımızın çevresel sorumluluğunu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek verecek ve çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeye devam edeceğiz.

2020 yılına kadar;
Üyelerimize yönelik çevre mevzuatı konusunda
en az 4 eğitim ve bilgilendirme semineri düzenleyeceğiz,

Yenilenebilir enerji kaynakları kullanımı ve sera gazı salınımını azaltıcı önlemler almaları konusunda en az 4 bilgilendirme semineri düzenleyerek farkındalıklarını artıracamız ve gerekli önlemleri almalarını sağlayacağız.

Üyelerimize yönelik iş güvenliği ve sağlığı konusunda en az 2 eğitim ve bilgilendirme semineri düzenleyeceğiz.